

Definitief

**Verkiezingsprogramma CDA De
Wolden**

***De Wolden, daadkrachtig en
dienstverlenend***

<i>Auteur</i>	<i>CDA De Wolden</i>
<i>Projectcode</i>	
<i>Versie</i>	<i>1.0</i>
<i>Laatst bewerkt op</i>	<i>28 oktober 2009</i>
<i>Afgedrukt op</i>	<i>28 oktober 2009</i>

Vastgesteld op de ledenvergadering van het CDA De Wolden op 28 oktober.

Definitief

INHOUDSOPGAVE

- 1 INLEIDING**
- 2 TERUGBLIK OP DE AFGELOPEN JAREN**
- 3 UITGANGSPUNTEN CDA**
- 4 ONDERNEMENDE GEMEENTE**
  - 4.1 Woningbouw
  - 4.2 Economische ontwikkeling
  - 4.3 Recreatie en toerisme
  - 4.4 Landbouw
- 5 ZORGZAAM EN SOCIAAL**
  - 5.1 Voorzieningen
  - 5.2 Onderwijs
- 6 DIENSTVERLENENDE GEMEENTE**
- 7 DUURZAAM DE WOLDEN**
- 8 FINANCIËN**

Definitief

1 INLEIDING

De door het CBS verwachte terugloop van de bevolking in De Wolden (tot 10 % in 2025) moet in zijn gevolgen voor alle beleidsterreinen ruime aandacht krijgen. In het bijzonder natuurlijk hoe de gemeente deze terugloop een halt kan toeroepen dan wel beperken. Een daarmee samenhangend aspect is de vergrijzing. Vergrijzing biedt kansen (gepensioneerden die zich als vrijwilliger inzetten), maar heeft ook een andere kant (minder draagvlak bijvoorbeeld voor onderwijsvoorzieningen). Tot slot speelt mee het wegtrekken van jongeren in verband met werk en opleiding. Een gemeente met een visie kan onmogelijk om deze problematiek heen.

Het is in de optiek van het CDA van belang dat er dynamiek blijft. Op dit moment versluieren echter de begrippen sociaal, saamhorig, rustgevend, en een groene omgeving de werkelijke problematiek van De Wolden, namelijk dat het een gemeente is die al rustend en genietend van de mooie omgeving zichzelf, misschien onbewust, in slaap heeft gewiegd.

Meer dynamiek, elan en ondernemingslust zowel op het terrein van het openbaar bestuur als in de private sfeer zijn onontbeerlijk om van De Wolden een levensvatbare gemeente voor de komende decennia te maken. Landelijke zaken zoals demografische ontwikkelingen en economische recessie kan De Wolden niet op eigen kracht (volledig) keren. Wel dient De Wolden, als goed gesitueerde en landschappelijk aantrekkelijke gemeente, er binnen het bereik van de eigen mogelijkheden zoveel mogelijk aan doen om er in het Noorden goed en positief uit te springen.

Wanneer de bevolking landelijk terugloopt, dient De Wolden er naar te streven dat dit in de eigen gemeente relatief minder het geval is (de voorspelde bevolkingsafname is nu in de prognoses van het CBS juist veel sterker dan het landelijk gemiddelde).

De Wolden: dynamisch, daadkrachtig en dienstverlenend. Een meervoudig antwoord is in de ogen van het CDA nodig om de uitdagingen van bevolkingsterugloop en vergrijzing te beantwoorden. Stimulering van woningbouw, stimulering van bedrijvigheid en de toeristische sector, kansen

Definitief

voor de agrarische sector, aandacht voor het voorzieningenniveau, een houding van ja tenzij, zijn hierbij aangrijpingspunten. Hieronder werken wij deze verder uit.

Definitief

2 TERUGBLIK OP DE AFGELOPEN JAREN

De CDA fractie in de Raad van De Wolden is voortdurend bezig geweest het uitbreiden van het wonen in de diverse kernen te stimuleren. Naar het College zijn kritische opmerkingen gemaakt over het bouwtempo, de stimulering van bouwprojecten en het bijhouden van de voortgang.

- Meerdere keren is gewezen op de vaak slechte staat van onderhoud van wegen in De Wolden, onder andere in het buitengebied.
- Met verve heeft de fractie meegewerkt aan de verbetering en uitbreiding van de fietspaden.
- De jarenlange wens van het CDA om de Hoofdstraat in Zuidwolde te verbeteren is nu omgezet in een plan voor een grondige renovatie.
- De verzelfstandiging van het Openbaar onderwijs in De Wolden, mede door het CDA bepleit, zal in 2010 worden doorgevoerd.
- De Wolden is in de afgelopen periode socialer geworden: de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is met raadsbrede steun goed ingevoerd. De uitkeringen voor mensen die dat echt nodig hebben, zijn verhoogd.
- Het CDA heeft gepleit voor meer inzet van de gemeente betreffende terugdringen alcohol gebruik.

Definitief

3 UITGANGSPUNTEN CDA

Het CDA doet een appel en een beroep op de mensen om vanuit de boodschap van de Bijbel na te denken over de rol van de overheid in onze samenleving en hieruit te handelen. Het CDA vindt dat daarbij de volgende begrippen erg belangrijk zijn:

- Gerechtigheid.
De overheid moet rechtvaardig zijn tegenover haar burgers. Ze moet de burgers beschermen tegen onrecht en het recht handhaven, en verschillende belangen afwegen.
- Gespreide verantwoordelijkheid.
Mensen en hun maatschappelijke organisaties, bijv. gezinnen, scholen, bedrijven, verenigingen enz., hebben allemaal hun eigen verantwoordelijkheid. Deze verbanden mogen en moeten zoveel mogelijk hun eigen zaken regelen. De overheid is er voor het algemeen belang en laat heel veel over aan deze verbanden en organisaties.
- Solidariteit.
Dit begrip laat zich in gewoon Nederlands het beste vertalen met saamhorigheid. We zijn solidair met elkaar omdat we allen naar “het beeld van God” geschapen zijn en zoals God in Jezus Christus solidair was en is met de mensen, moeten wij ook solidair zijn met elkaar.
- Rentmeesterschap.
De Bijbel zegt dat wij de aarde met alles erop en eraan van God gekregen hebben. We moeten daarom op een duurzame manier de aarde en de gehele cultuur beheren alsof we er rentmeesters van zijn, dus zo goed mogelijk op de belangen van alles en iedereen letten. Dit begrip gaat dus veel verder dan het alleen maar opkomen voor het milieu. Alle uitingen van het menselijke samenleven vallen er onder.

Definitief

4 ONDERNEMENDE GEMEENTE

4.1 WONINGBOUW

De woningbouw heeft de afgelopen jaren in De Wolden een ernstige stagnatie te zien gegeven. Zoals ook uit het rapport van de Rekenkamercommissie is gebleken is het huidige college op dit punt tekort geschoten met een te laag ambitieniveau.

Het CDA wil op dit punt de gemeente de komende vier jaar beter laten presteren, ook om de terugloop van de bevolking zoveel mogelijk tegen te gaan. De gemeente kan de woningmarkt niet geheel naar de hand zetten. De Wolden is afhankelijk van het economisch klimaat, voorkomen moet ook worden dat voor leegstand wordt ontwikkeld en gebouwd. Maar wel degelijk kan de gemeente echter met goed beleid ontwikkelingen bijsturen.

Het CDA staan de volgende acties voor ogen.

- Er worden toekomstplannen ontwikkeld voor de dorpen waar geen of nagenoeg geen bouwgrond meer beschikbaar is. Het proces van ontwikkelen van (creatieve) plannen tot realisatie heeft waarschijnlijk een doorlooptijd van 5 jaar.
- De gemeente zal zich hard moeten maken voor een betere spreiding van aantallen gebouwde woningen in Drenthe (minder in de steden en meer in de dorpen).
- De kernen mogen niet op slot wat betreft de woningbouw. In (kleine) kernen kan woningbouw bevorderd worden door differentiatie in grondprijzen.
- Betere spreiding bouwvolume over de komende jaren. De huidige werkwijze is “hollen en stilstaan”. Wanneer er een bouwplan gereed is wordt het ook zo snel mogelijk vol gebouwd. Meer evenwicht in aantallen te bouwen woningen is een voordeel voor de lokale bedrijvigheid. De Woldense economie is niet gebaat bij seriebouw door een grote aannemer van buiten de gemeente.
- Financiële stimulering voor starters. Het bouwen van een eigen woning

Definitief

voor starters wordt financieel steeds moeilijker. Financiële stimulering voor starters (bijvoorbeeld met behulp van grondrente-constructies en differentiatie in de grondprijs) kan worden gerealiseerd onder de conditie, dat bij een verkoop de woning ook weer aan een starter verkocht moet worden.

- Meer aandacht voor sociale woningbouw in de (kleine) kernen. Huurwoningen blijven veelal beschikbaar voor starters.
- Levensloop bestendig bouwen; wij gaan over naar een vergrijzende bevolking.
- Stimulering van duurzame woningbouw.

4.2 ECONOMISCHE ONTWIKKELING

In goede samenwerking met de omliggende gemeenten stimuleert de gemeente de bedrijvigheid. Zij promoot De Wolden als een goed gelegen vestigingsplaats (vlakbij onder andere Zwolle) voor met name kleinschalige bedrijvigheid (bijvoorbeeld zelfstandigen die vanuit huis werken). Uitbreiding van de bedrijfsterreinen wordt nagestreefd. Bestaande bedrijven worden gefaciliteerd in hun ontwikkelingsmogelijkheden.

Het CDA stimuleert het particuliere initiatief om het voorzieningenniveau in de dorpskernen op peil te houden. Bijvoorbeeld door open te staan voor bedrijfsvestiging in vrijkomende agrarische bedrijven.

Ten aanzien van de dorpshuizen is het CDA van mening dat deze moeten worden gedragen door de lokale gemeenschappen met eigen stichtingen. Op dit punt is harmonisatie tussen de verschillende kernen aan de orde.

Het onderhoud aan diverse wegen in de gemeente De Wolden dient drastisch en in de praktijk zichtbaar verbeterd te worden, bv. Dijkhuizen in Ruinerwold. In Zuidwolde dient de herinrichting van de Hoofdstraat afgerond te worden. Ook het tempo van de benodigde verbeteringen is tot nog toe veel te laag gebleken. Hiervoor zullen extra financiële middelen moeten worden vrijgemaakt. Een ander aandachtspunt voor de gemeente vormen de ontsluitingswegen. Het verkeersbeleid wordt door de Drentse gemeenten beter geharmoniseerd. In De Wijk is het zaak dat voortdurend wordt nagegaan hoe de parkeerproblematiek in het centrum zich ontwikkelt. Zo nodig dient snelle aanpassing plaats te vinden.

Definitief

De gemeente stimuleert de aanleg van glasvezelverbindingen naar in ieder geval de hoofdkernen.

Definitief

4.3 RECREATIE EN TOERISME

Recreatie en Toerisme zijn in de gemeente de Wolden van toenemend belang, ook voor de leefbaarheid op het platteland. Economisch is deze sector van groot belang voor de werkgelegenheid, >12% v.d. werkgelegenheid is gerelateerd aan deze sector.

Het CDA vindt dat de recreatiesector als mede vormgever van het landschap een goede rol in kan nemen. Recreatie en Natuur zijn twee sectoren die zich goed met elkaar kunnen verhouden. Recreatieondernemers zijn zich bewust van het feit dat hun omgeving de basis is voor hun onderneming. De ontwikkeling van recreatie aan de randen van de natuurgebieden is dan ook een ontwikkeling die in de gemeente de Wolden gestimuleerd dient te worden. Om deze sector krachtiger te maken zal de gemeente een stimulerende rol moeten spelen en daar waar de recreatieve ondernemers tegen barrières oplopen zal de gemeente vanuit een ja, mits-benadering deze ondernemers actief ondersteunen.

Het CDA stelt daarom het volgende voor:

- De gemeente stimuleert de samenwerking in de toeristische en recreatieve sector.
- Met de herinrichting wordt verder gewerkt aan het voetganger- en fietsvriendelijk maken van de kernen.
- Bestaande recreatieondernemers die willen uitbreiden vanwege economische noodzaak of kwaliteitsverbetering vinden een positief gehoor bij de gemeente.
- Nieuwvestiging ondersteunen als de nieuwe onderneming van toegevoegde waarde is op het huidige aanbod. De gemeente biedt ruimte voor nieuwe campings.
- De promotie van de gemeente wordt actief opgepakt. Het kwaliteitsaspect van De Wolden staat voorop. De Wolden zet zich, in samenwerking met Marketing Drenthe, neer als de gemeente waar recreanten uitstekend kunnen vertoeven.
- De gemeente participeert op een volwaardige wijze binnen het Recreatieschap Drenthe en sluit daar waar mogelijk aan bij de adviezen van het Schap om te komen tot uniform Drents toeristisch beleid.

Definitief

4.4 LANDBOUW

Het aanzien van het platteland van De Wolden is de laatste tiental jaren sterk veranderd. Minder landbouw bedrijven, schaalvergroting, meer recreatievoorzieningen. Een uitdaging is enerzijds om het landschappelijke karakter zo goed mogelijk te behouden, anderzijds zal de schaalvergroting doorgaan om de kosten te drukken. De grootte van de bedrijven hoeft niet een probleem te zijn, maar een goede inpassing in het landschap en bereikbaarheid is van groot belang. Hetzelfde geldt voor de recreatieve sector.

Het CDA stelt daarom het volgende voor:

- Bij overwegingen bij de ruimtelijke ordening behoren de agrarische belangen steeds zwaar te wegen.
- Bedrijvigheid houden, daar waar landbouwbedrijven verdwijnen. De gemeente is ruimhartig met de voorwaarden die ze daarbij hanteert. Het hoofdgebouw en de bijgebouwen kunnen voor nieuwe bedrijvigheid benut worden.
- Natura 2000 mag bestaande landbouwbedrijven niet “op slot” zetten. Bij het aanleggen van ecologische verbindingzones moeten routes gekozen worden die de minste schade toebrengen aan hen die voor hun bedrijfsvoering afhankelijk te zijn van de productiefactor grond. Agrarische belangen moeten niet bij voorbaat ondergeschikt zijn of worden gemaakt aan die van de natuur in al haar verschijningsvormen.

Definitief

5 ZORGZAAM EN SOCIAAL

Solidariteit met de zwakkere in de samenleving is voor het CDA een belangrijk uitgangspunt. Binnen de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor een goede WMO, inclusief een goed functionerende WMO- raad, hecht het CDA aan het voorop stellen van de eigen verantwoordelijkheid van mensen voor hun leefsituatie. Specifieke aandacht van de gemeente is nodig voor bijvoorbeeld de kwetsbare groep ouderen die vereenzamen en een slechte gezondheid hebben. De ouderenadviseur biedt de mogelijkheid ouderen te helpen hun weg te vinden op het gebied van wonen, zorg en welzijn.

Leefbaarheid is een groot goed in onze dorpen. Onderlinge saamhorigheid, de leefbaarheid en betrokkenheid bij veiligheid zijn belangrijke zaken in de kernen. De verenigingen van dorpsbelangen zijn daarvoor belangrijke instellingen en gesprekspartners voor de gemeente. Burgers betrekken bij besluiten over leefbaarheid en de inrichting van hun directe omgeving is essentieel. De in gang gezette dorpsvisies, structuurvisie, woonvisie en het vervoer- en verkeersplan zijn goede aanknopingspunten om de leefbaarheid te bevorderen.

Het CDA zal het meespreken van betrokkenen en het betrekken van de jeugd steeds sterk benadrukken. Zij vindt dit essentieel. Het beleid in De Wolden wordt daardoor beter en verkrijgt meer draagvlak.

5.1 VOORZIENINGEN

- De gemeente De Wolden behoort in verband met de te verwachten bevolkingsdaling (die we overigens, zoals aangegeven, zoveel mogelijk willen beperken) en vergrijzing van het aantal inwoners beleid te maken om het voorzieningenniveau in stand te houden (sport / dorpshuizen / zwembaden, etc)
- De sociale voorzieningen, de hoogte van de uitkeringen, handhaven op het huidige niveau, zodat de mensen die hierop zijn aangewezen goed kunnen blijven functioneren in de samenleving.
- Dorpshuizen bij voorkeur laten besturen door een lokaal bestuur in plaats

Definitief

van de Stichting Welzijn.

- Analyse van de subsidies aan het sociaal-maatschappelijk veld.

Definitief

- Daar waar mogelijk (sport) accommodaties privatiseren. Daarmee wordt de verantwoordelijkheid dicht bij de burgers gelegd.
- De aanleg van kunstgrasvelden dient onderzocht te worden. Kunstgrasvelden kunnen namelijk een win-win situatie opleveren: minder onderhoud, intensievere bespeelbaarheid, ruimte die wordt vrijgespeeld voor andere doeleinden.

5.2 ONDERWIJS

- Stimulering van brede school ontwikkeling. Bij de ontwikkeling van de brede school wordt ook meegenomen de benodigde ruimte voor dorpshuizen. Binnen het brede school houdt zowel het openbaar als het bijzonder onderwijs zijn eigen karakter.
- Verzelfstandiging van openbaar onderwijs (andere bestuursvorm) implementeren.

Definitief

6 DIENSTVERLENENDE GEMEENTE

- Deregulering, verkorten van afhandeltermijnen van aanvragen van burgers. Meer samenwerking op administratief gebied met buurgemeenten.
- Hoger scoren op “Waar staat je gemeente”. In de onderlinge vergelijking van gemeenten behoort De Wolden hoog te scoren op het punt van dienstverlening.
- Verbetering servicegerichtheid richting burgers en ondernemers. Binnen ambtelijke organisatie probleemeigenaren benoemen, houding van ja tenzij. Bij de medewerkers van de gemeente staat een houding van meedenken met de bewoners/aanvragers voor diensten centraal.
- Ten aanzien van de personeelsmiddelen van de gemeente moet voortdurend efficiëntiebevordering plaatsvinden. In 2010 kan een substantiële reductie van het met personeel gemoeide budget plaatsvinden, o.a. door externe inhuur te reduceren. De gemeente verandert steeds meer in een zogenaamde regiegemeente.
- Verder uitbouwen van de gemeentewinkel. Digitale dienstverlening verbeteren en uitbreiden. Niet alleen formulieren kunnen downloaden, maar ook aanvragen volledig elektronisch afhandelen. Dit betekent voor de burger, dat deze op elk willekeurig tijdstip een aanvraag kan doen. Voor de gemeentelijke organisatie betekent dit, mits goed ingericht, minder werk.

Definitief

7 DUURZAAM DE WOLDEN

Duurzaamheid is voor het CDA een permanent beleidargument. Onze partij zet zich voortdurend in voor de toekomstige generaties, behoud en bevordering van natuur- en milieu aspecten, beperking van eindig energiegebruik en zoeken naar alternatieve energiebronnen. Ook binnen de gangbare landbouw is duurzaamheid overigens inmiddels een belangrijk aandachtspunt.

- Bij de invulling van de Wet Ruimtelijke Ordening (WRO) is duurzaamheid een van de leidende principes.
- Het nieuwe verkeers- en vervoersplan van de gemeente moet naast bereikbaarheid en verkeersveiligheid gericht zijn op het bevorderen van duurzame vormen van mobiliteit.
- De gemeente kan de duurzaamheid bevorderen door samen met partners afspraken te maken over schoon rijden (elektriciteit, aardgas, en biobrandstoffen). De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door haar eigen wagenpark te verduurzamen.
- Stoppen met het klepelen van de bermen is een voorbeeld van natuurlijk bermbeheer. Het gemaaide dient te worden afgevoerd. Dit zal eerst meer geld kosten, maar op termijn levert dit voordeel op.
- Goed onderhoud van de wegkanten. Het niet goed onderhouden van bermen betekent dat een weg sneller onderhoud nodig heeft dan wel vervangen moet worden. Goed onderhoud betekent op termijn minder energie verbruik.
- Aandacht voor de bomen langs de wegen. Langs de wegen in De Wolden staan heel veel bomen. Dit hoort ook bij een plattelandsgemeente. Maar wanneer je goed kijkt zijn er veel open plekken waar waarschijnlijk ooit wel een boom heeft gestaan, maar inmiddels is verdwenen. Herplanting van gekapte bomen gebeurt zo spoedig mogelijk.
- Duurzame energie wordt breed gestimuleerd.

Definitief

8 FINANCIËN

De financiële positie van de gemeente is op het moment van het maken van dit program redelijk. Het is reëel te veronderstellen, dat vanwege het tekort van de centrale overheid de gemeenten de komende vier jaar gekort zullen worden op de uitkering uit het gemeentefonds.

Het CDA wil deze kortingen opvangen middels:

- Efficiency maatregelen in de eigen organisatie.
- Onderzoek of het mogelijk is taken af te stoten.
- Onder de voorwaarde, dat de bestaande voorzieningen in stand moeten blijven, het kritisch tegen het licht houden van alle subsidiestromen.
- Onderzoeken of het verzelfstandigen van het bestuur van dorpshuizen tot lagere kosten leidt (Ruinewoldse model).
- Geen inflatie vergoeding voor subsidie ontvangers. De kosten van inflatie zullen binnen de betrokken organisaties opgevangen moeten worden.
- Voorzichtig zijn met nieuw te ontwikkelen beleid. Wij moeten ons goed realiseren, dat beleidsontwikkeling geld kost en dat het meeste beleid tot nieuwe regelgeving leidt. Die vervolgens tot extra controles leidt met als afgeleide extra kosten.
- Onderzoeken of meer samenwerking met omliggende gemeenten tot lagere kosten leidt.
- Vergunning verlening zal kostendekkend moeten zijn. Dit onder de voorwaarde, dat de kosten niet hoger zijn dan het gemiddelde van alle Drentse gemeenten.
- Verkorting van doorlooptijden van aanvragen van bouwvergunningen etc. Dit leidt tot meer efficiency en daarmee tot lagere kosten.
- Inzet van incidentele middelen (rekeningoverschotten en subsidies), o.a. om extra voorzieningen te kunnen realiseren.
- Meer preventief onderhoud (voorkomen van groot onderhoud), een kritische beoordeling van de tijdstippen waarop eigen materieel vervangen wordt.
- Het afsluiten van langlopende contracten met externe dienstverleners, waarin de inflatie component niet of maar gedeeltelijk gecompenseerd wordt. Langlopende contracten betekent voor de externe dienstverlener

Definitief

meer zekerheid.

- Als de voornoemde punten onvoldoende middelen genereren mag verhoging van de OZB alleen plaatsvinden wanneer de huidige voorzieningen in gevaar komen. Het CDA zal zich tot het uiterste inspannen om verhoging van de OZB te voorkomen. De gemeente de Wolden heeft nog steeds een hoge lokale lastendruk in vergelijking met andere gemeenten. De lasten mogen maximaal muteren met het inflatie percentage, toewerken naar het gemiddelde van Drenthe, met behoud van het huidige voorzieningenniveau.